

джерел надходжень тощо. Крім того, для підвищення ефективності роботи ДФС вживається комплекс заходів щодо упорядкування та систематизації покладених функцій, а також усунення їх дублювання між окремими структурними підрозділами як на центральному, так і на регіональному рівнях.

Таким чином, слід підкреслити, що в українських реаліях відомство на яке покладене ще й адміністрування єдиного соціального внеску, створює дуже впливовий урядовий орган з широкими можливостями та повноваженнями в сфері податків і митного контролю з обслуговуючою та правоохоронною функцією, а також функцією валютного контролю. Перспективною у подальшому є наукова розробка питань, пов'язаних з визначенням шляхів удосконалення діяльності територіальних органів ДФС України щодо адміністрування податків за конкретними напрямками.

Література:

1. Положення про Державну фіскальну службу України / затв. Постановою Кабінету Міністрів України : від 21.05.2014 р., № 236 // Урядовий кур'єр. – 2014. – 08 липня. – № 120.
2. Звіт про виконання Плану роботи Державної фіскальної служби України на 2015 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/data/files/131201.pdf>
3. Митний кодекс України: від 13.03.2012р., №2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/mk/>

Віра Волянук

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, доцент Василевська Г. В.

ФОРМУВАННЯ ФІСКАЛЬНОГО ПРОСТОРУ В УКРАЇНІ

Останні економічні та фіскальні тенденції в Україні разом із фінансовими викликами висунули на передній план проблему фіскального напруження. Нинішнє фіскальне напруження ускладнює проблеми, з якими стикається уряд на шляху економічного розвитку країни. Реалізація урядової програми реформ, запровадження другого рівня пенсійної системи, зменшення податків на фонд заробітної плати, модернізація установ державного сектора і поліпшення інвестиційного клімату потребує фінансування. Тому, уряду слід створити достатній фіскальний простір для своєї програми реформ і продуктивних інвестицій, яка б здійснювалася на основі послідовної макроекономічної політики [1].

Дослідженню фіскального простору в своїх працях приділяли увагу як вітчизняні, так і зарубіжні вчені, серед яких Г. В. Василевська, Т.І. Єфименко, Т.Г. Затонацька, Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, С.Л. Лондар, В.Л. Плескач, Л.Г. Олейнікова, С.І. Сороко та інші.

Однак до сьогодні економічна наука не володіє цілісною логічною системою для теоретичного обґрунтування поняття «фіскальний простір». Тому потребує більш детального вивчення, що актуалізує дослідження в зазначеному напрямі.

Одним із основних інструментів макрорегулювання є фіскальна політика, під якою розуміють політику держави що до змін у системі оподаткування та урядових видатках. Основними її завданнями є згладжування коливань економічного циклу, забезпечення сталих темпів економічного зростання, досягнення високого рівня зайнятості, зменшення інфляції то що.

В Україні фіскальна політика має відігравати стимулюючу роль. Зміни у видатках і доходах державного бюджету позначаються на сукупному попиті й через нього впливають на макроекономічні показники. Головним інструментом фіскальної політики є державний бюджет, який об'єднує доходи й видатки в єдиний механізм. Фіскальна політика, що передбачає приблизно однакове збільшення податків і бюджетних видатків, приводить до ефекту збалансованого бюджету [2].

Враховуючи те, що уряду потрібні значні продуктивні інвестиції в інфраструктуру та людський капітал для досягнення високого рівня розвитку, а податковий тягар і без того вже

достатньо важкий, фінансування реформ за рахунок його подальшого збільшення буде не найкращим вирішенням питання [3]. Тому, уряду необхідно формувати сприятливий фіскальний простір через збільшення доходів бюджету й підвищення ефективності його видатків, запровадження середньострокового бюджетування, орієнтованого на пріоритети фінансової стабільності та економічного зростання, є передумовами успіху стратегічних перетворень в Україні.

Отже, для країн, які мають обмежений фіскальний простір, політичні й інституційні зміни можуть сприяти його розширенню, зокрема, внаслідок проведення:

- адміністративної реформи зі скороченням нераціональних бюджетних видатків (“непродуктивних” із точки зору не значного впливу на фактори довгострокового економічного зростання);
- податкової реформи, що має стимулюючий характер (зменшення податкового навантаження і збільшення бази оподаткування);
- бюджетної реформи, яка запроваджує нові бюджетні “правила” (зокрема, щодо граничних рівнів дефіциту бюджету, державного й гарантованого державою боргу, в т. ч. внутрішнього та зовнішнього, квазіфіскальних операцій, умовних зобов’язань);
- реформи пенсійного забезпечення й медичного соціального страхування з метою рівномірнішого розподілу фіскального навантаження, пенсійних і страхових виплат між поколіннями в часі, поліпшення первинного балансу бюджету в коротко- й середньостроковому періодах;
- модернізації інститутів державного управління з метою підвищення рівня їхньої ефективності, зменшення детінізації та корупції, забезпечення фінансової та бюджетної прозорості відповідно до міжнародних стандартів.

Законодавче введення бюджетних правил, відповідно до яких:

а) поточні видатки повинні бути безпосередньо збалансовані з податковими й не податковими надходженнями до бюджету;

б) дефіцит бюджету може утворюватися з метою обслуговування державного боргу та фінансування державних інфраструктурних проектів, національних проектів розвитку, що мають визначені терміни реалізації, критерії соціальної та економічної результативності, збільшують надходження до бюджету в середньо- чи довгостроковому періоді;

в) установлюються граничні рівні (співвідношення) державного боргу до ВВП і доходів бюджету, дефіциту бюджету до ВВП та чистих видатків бюджету [4].

Виходячи з цього, досліджено, що фіскальний простір - це вивільнена шляхом зменшення видатків або збільшення надходжень частина державних фінансів, якою уряд може скористатися для інноваційно-реформаційної діяльності.

Література:

1. Майба А. А. Фіскальний простір: економічна сутність та структура / А. А. Майба // Формування ринкових відносин в Україні. - 2011. - № 9. - С. 34-41. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2011_9_10.
2. Плєскач, В. Л. Підходи до розробки структурно-функціональної моделі фіскального простору в Україні / В. Л. Плєскач // Фінанси України. 2011. № 11. С. 65-75
3. Молдован О. О. Формування сприятливого податкового простору для підприємницької діяльності в Україні: ключові проблеми та шляхи їх подолання / О. О. Молдован // Економічний вісник Донбасу. - 2015. - № 2. - С. 98-104. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvd_2015_2_16.
4. Єфименко Т. І. Формування фіскального простору економічних реформ / Т. І. Єфименко // Фінанси України. - 2011. - № 4. - С. 3-23. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2011_4_2.